

ABONAMENTUL.

Un an . . . 40 Lei
 1/2 an . . . 20 Lei
 1/4 an . . . 10 Lei
 Un nr. . . 50 bani

Unirea

Apare Sâmbăta în fiecare săptămână.

INSERTIUNI

Un șir garmond:
 odată Lei 1.50 a doua
 și a treia oară Lei 1.—

Manuscrise sunt a se
 trimite la Redacția
 „UNIRII” Blaj.

Iarăși Concordatul.

Înainte de ce ar fi plecat deputații în vacanțe, un preot ortodox a interpellat guvernul în chestia Concordatului. Domnul Take Ionescu, care, în calitate de ministru de externe, conduce tratativele, a refuzat — în numele guvernului — să dea orice lămurire, căci Concordatul, — ca și oricare alt tratat cu o putere suverană, ce este în afară de granițele României, trebuie ținut în secret, până când se termină tratativele, și numai atunci poate fi adus în discuția Parlamentului, fără de a căruia aprobare nu poate avea valoare. Cu această ocaziune, ministrul nostru de externe a accentuat necesitatea Concordatului din punctul de vedere al intereselor țării, și a avut vorbe calde de recunoștință față de biserica românească unită. Dânsul a protestat în contra mentalității de a socoti pe unii cetățeni ai țării minoritate, admitând numai Români de diferite religii.

Prin o indiscrețiune, pe care, celce a făcut-o, o va regreta foarte mult, proiectul de Concordat, care formează baza discuțiilor între Guvern și Sfântul Scaun, a ajuns în mâna societății de ajutorare a clerului ortodox din București. Aceasta a convocat câteva întruniri, la cari au participat și puțini mireni, și a publicat chemări și îndemnuri, arătând »primejdia, ce amenință țara prin încheierea Concordatului«. Li-s-a spus oamenilor în biserică, în loc de predică, că poate să vină vremea, când se vor închide bisericile și se vor trage clopotele! Apoi *Dacia*, între ai căreia capi se numără și Domnul Simion Mehedinți, a căruia cultură, cum și sentimente față de rolul cultural al bisericii noastre ne-ar fi îndreptățit să putem citi în coloanele ziarului vorbe tot atât de înțelepte, ca și cele iscălite de D-Sa, »Dacia«, care ne-a atăcat cu multă violență, a publicat memoriul clerului și al studenților în teologie.

Din toată agitația clerului se desprind următoarele puncte: acest cler dorește, ca biserica ortodoxă să-și întinză dreptul său de biserică dominantă peste teritorii, cum e Ardealul, unde nu l-a avut niciodată, și unde dânsa este în minoritate; în același timp vrea să răpească bisericile noastre un

drept, pe care nici Ungurii nu ni-l-au tăgăduit, cu toate că am fost cei mai dârzi Români: acela de egală îndreptățire. Această egalitate s'a accentuat cu ocazia unirii săvârșite la Alba-Iulia, la Kișinău și la Cernăuți, dar de ea, cei ce vor să facă »unificarea«, ori cum ar fi ea, nu vor să țină cont. E curios lucru, că aceia, cari doresc să rămână »biserică națională«, deci în cea mai strânsă legătură cu Statul, crează dificultăți guvernului în tratativele, pe cari guvernul le socotește a fi de un mare interes, național.

În discuție si-a spus cuvântul și Dl Iorga, după ce a stat mai multă vreme la Paris și a cunoscut sufletul Franței din zilele noastre. Dânsul socotește Concordatul, ca un lucru necesar, și, pentru sprijinirea acestei tese aduce și următorul motiv: »Pe lângă un foarte mare număr de cetățeni neromâni de sânge ai patriei noastre, Români uniți, ale căror sentimente de patriotism ne pot fi bănuite fără cea mai grosolană neînțelegere și a căror Biserică a adus imense servicii cauzei naționale, sunt, într-o cât s'au manifestat până acum, cu totul favorabili acestei idei de Concordat, care ar înlătura o oarecare jenă în situația organizației lor bisericesti« (*»Neamul Românesc«* din 18 Februarie 1921, articolul de fond: *Concordatul*).

Poate autoritatea acestui mare Român a îndemnat pe un preot ortodox să depună la biroul Senatului un memoriu-protest în contra Concordatului, și i-a dat prilej Dlui Take Ionescu să facă noi declarații, în ședința dela 18 Februarie e., pe cari le transcriem din »*Patria*« dela 25 Februarie:

»Nu vreau să treacă o clipă mai mult, fără ca să pun la punct această chestiune. Privesc pe ceice se agită împotriva Concordatului, că nu numai nu vor reuși, dar că fac un rău nespus țării noastre.

»Credeti, DVoastre, Dlor, că în timp ce avem trei milioane de Români de religie catolică (greco-catolici și romano-catolici), români, cari din secolul al 18-lea au purtat cu tărie făclia conștiinței noastre naționale, să-i lăsăm fără nici o legătură cu noi! Ei fac parte dintr-o biserică universală. Nu se pot reglementa cele bisericesti fără învoirea șefului ei suprem.

»Nu se poate face aceasta decât proclamându-se separarea bisericii de Stat,

și a bisericii ortodoxe? E bine aceasta? Eu cred, că nu, deoarece cred, că nu e bine ca Statul să nu aibă nici un amestec în rânduirea celor bisericesti, căci am risca să fim conduși în aceste chestiuni dela Pesta. Sau vreți poate să căutăm a schimba așezămintele bisericesti ale fraților din Ardeal? Să facem prozelitism? România să se preteze la proceduri medievale? E posibil aceasta? Sau vreți ca prin aceste proceduri să mănăm apa la moara acelora, cari ne ponegresc și ne pândesc?

»Vom face Concordatul. E o datorie a guvernului pentru binele acestei țări, pe care și-o va împlini«.

Preasfințitul Episcop Iuliu al Gherlii a ținut să accentueze ce servicii rele aduce țării campania în contra concordatului. Noi știm, cât de mult se bucură Ungurii de această companie, în tocmai cum se purtau și Austriecii în vremea tratatelor ce decurgeau între Sârbia și Sf. Scaun. (Ne-a mirat mult critica, neobișnuită cu mentalitatea noastră, ce a făcut-o Preasfințitul Episcop »Viitorul«).

A doua zi a ținut să-și spună cuvântul, dela tribuna Senatului, și I. P. S. S. Mitropolitul Primaș, declarându-se solidar cu mișcarea preoțimii. De altă dată, la o întrunire a clerului, I. P. S. Sa s'a arătat foarte tolerant. Mai sunt dușmani ai concordatului și liberalii, cari recunosc necesitatea unui Concordat, însă îl vor după revizuirea Constituției, care dacă nu s'a făcut în doi ani, cine știe, când va avea norocul să se realizeze. Ei sunt întru toate pe punctul de vedere al clerului ortodox din București.

Interese vitale de Stat reclamă o cât mai grabnică aranjare a chestiunii bisericesti, fără de care România Mare are foarte mari dificultăți. Guvernul înțelege acest lucru și, știm pozitiv, este ferm hotărât să ducă la bună reușită, cât mai în grabă, tratativele Concordatului. Să nu uităm un lucru: Când s'a desbătut în Scupștina sârbească concordatul, tot clerul ortodox din ea l'a votat. Să fim noi și în această chestiune inferiori Sârbilor și să mai pierdem un drept așa de mare? Ar fi prea mare blestemul!

POLITICE.

Din Parlament.

In Senat s'a pus in desbatere *proiectul de reformă agrară* al Dlui Garoflid. S'au înscris la discuția generală preste 40 oratori din toate partidele. Se prevede o discuție foarte interesantă, care va ținea zile întregi încordată atenția Țării asupra importanței ce se va da deslegării definitive a reformei agrare.

Sperăm, în patriotismul sincer al celor mai mulți din aleșii națiunii, că vor avea la inimă soarta poporului românesc și vor înfăptui în cea mai scurtă vreme — reforma agrară atât de mult așteptată și promisă.

Situația guvernului.

După știrile cari transpiră și din cercurile guvernamentale, situația guvernului s'a sdruncinat așa de mult în urma rezultatului alegerilor parțiale unde din 6 locuri Federația a obținut 4 locuri, liberalii 1 loc și guvernul asemeni 1 loc — așa, că se poate spune, că guvernul e pe ducă, și că situația guvernului nu se mai poate înviora cu repetatele tratative de colaborare ori fuziune cu Federația, cari se desmint din partea oficiosului țărănist.

Revizuirea Tratatului de Sevres.

La Londra sporesc zilnic pretențiile la revizuirea tratatului de Sevres. Bulgaria cere fățiș revizuirea și Serbia o imită. Turcii dela Constantinopol și cei dela Angora nu s'au pus încă de acord ca să poată prezenta un punct de vedere unitar.

Rezultatul alegerilor din Prusia.

Știrile de azi comunică o parte din rezultatul alegerilor din Prusia. Din rezultatele cunoscute și după probabilitățile care sunt, succesul va fi al socialiștilor majoritari, fără ca rezultatele mai puțin însemnate să arate vre-o indicație favorabilă unor tulburări interne sau reînnoirea la vechea monarhie.

Catehizare.

Preaveneratul Ordinariat Diecezan de Oradea-mare în zilele aceste a dat de nou ordin, ca preoții să țina catehizare în toate școlile, — la din contră li-se va detrage ajutorul de stat.

Când deoparte cu durere constatăm nepăsarea celor mai mulți preoți în cece privește catehizarea, de altă parte e dureros ca Ordinariatul Diecezan e silit să aplice acest mod de pedeapsă.

Este absolut de lipsă, — mai vartos în timpul acest demoralizat, la „acest neam precurvar“ — a sădi credința în inimile fragede ale copiilor, a repara, — cece a stricat războiul mondial, — toate în Hristos, iar — pentru a jungerea acestui scop, — este necesar, ca Ordinariatul să nu se sfiască de a folosi pedepsele cele mai drastice față de acei preoți, cari nu-și împlinesc această datorie, — și față de acei protopopi „ochi ai Episcopului“, cari nu controlează și neglijința observată nu o anunță superiorității.

Acești protopopi, fiind astfel complici, merită să fie pedepsiți și amovați din oficiu.

Să aprindem iarăși lumina stinsă a credinții lui Isus Hristos în inimile oamenilor, celor mici și acelor adulți, căci numai puterea cea nevăzută a lui Isus Hristos susține universul, pacea și liniștea între oameni și dacă lipsește aceasta lumină, aceasta putere, — apare în organismul neamurilor dizordine, socialism, anarhie și urmările triste ale acestora, de cari în primul rând vestirea regulată a Evangheliei lui Isus Hristos, și catehizarea punctuală ne poate mântui.

C. Darabanth.

Afacerile externe în parlament.

Di Iuliu Maniu, într'o vorbire magistrală, arată că adversarii neamului românesc cheltuiesc sute de milioane pentru a seduce opinia publică din toate țările în ce privește țara și poporul românesc, și deci, se impune dela sine o organizare grabnică și sistematică a serviciului de propagandă și informație externă românească. De aceea, să cere ministrului de externe, ca fără amânare să organizeze birouri de informații românești în toate centrele politice din lumea cultă.

Di Maniu cere apoi lămuriri Dlui ministru de externe în ce privește pașii ce ia făcut până acum, și pe cari vrea să-i facă pentru executarea tratatului dela Trianon. În special insistă asupra desarmării Ungariei, pretinzând punerea în aplicare fără amânare a acelei dispozițiuni din tratatul de pace cu Ungaria, în sensul căreia Ungaria trebuie să-și reducă întreaga sa forță armată la 35 mii soldați. Di Maniu constată, că deși au trecut cele 3 luni dela punerea în aplicare a tratatului, totuș, Ungaria nu numai că nu a desarmat, ci din contră, și-a mărit contingentul militar, prezentându-se astfel ca o continuă amenințare a păcii.

Di Maniu arata mai departe, situația imposibilă în care a ajuns Maramureșul în urma evacuării părții nordice a acestui ținut. Își mărturiseste convingerea, că oficiul nostru extern a făcut o mare greșală politică atunci, când în lipsa informațiilor trebuitoare și a cunoștinței de cauză, a ordonat, la timpul, său evacuarea unei părți însemnate a acestui ținut istoric. Prin evacuarea aceasta, din punct de vedere strategic am rămas neacoperiți la dreapta noastră, iar economiceste am nenorocit întreg ținutul, aducând, atât populația rămasă nouă cât și pe cea trecută la Cehoslovacia într'o situație de nesuportat. Fie că privim Maramureșul din punct de vedere economic fie că-l privim din puncte de vedere administrativ, azi, el este o rană deschisă care trebuie vindecată. S'au pierdut, prin evacuare, valori de sute de milioane în material de lemn și sare exploatată deja, afară de faptul, că s'au pierdut pe veci muniți, pășuni și saline de valoare incalculabilă. Dar nu numai că s'a făcut evacuarea într'un mod pripit și greșit, ci și azi pare a fi neglijată chestiunea frontierei noastre la Maramureș. În săptămânile trecute s'a prezentat în Sighetul Marmăției o comisiune comună română-cehoslovacă, pentru delimitarea frontierei, și după două zile de repaos s'a depărtat fără a fi terminat lucrarea. Svonurile ce s'au lătit despre lucrările acestei comisiuni sunt cât se poate de nefavorabile nouă. Admițând chiar, că ele sunt neexacte, totuș ele sunt acomodate de-a alarma și neliniști populația din partea locului.

Di Maniu cere Dlui ministru de externe să lămurească această chestiune, iar de altă parte, apreciind importanța ei, să ducă tratativele de delimitare în așa senz, ca noi românii să ajungem iarăși în posesiunea Maramureșului până la culmile cari ne interesează.

* * *

O altă chestiune, pe care a sulevat-o Di Iuliu Maniu, a fost aceea a venirii Habsburgilor pe tronul Ungar — Di Maniu roagă pe Di ministru de externe ca să preseze punctul său de vedere în chestiunea aceasta, și dorește, ca în acest punct să se execute în tocmai tratatul de pace cu Ungaria și Austria.

România nu poate admite ca Habsburgii să revină pe tronul Ungariei și al Austriei. Este adevrată, că marii nostri aliați precum și

Cehoslovacia și Iugoslavia sunt de aceeași părere cu noi. Faptul acesta însă, nu poate să ne liniștească, și nu e permis să ne punem în nepăsare față de ideea reîntronării Habsburgilor. Ne putem trezi într'o Dimineață în fața unei fapte împlinite — apărând pretendentul de tron Habsburg în Budapesta, când va fi prea târziu să reclamăm protestul aliaților, care, și de astfel, nu ne-ar mulțumi. *Trebuie însuș faptul prevenit, și la caz de nevoie împedecat cu orice mijloc.* Aceasta ne-o dictează cea mai elementară prevedere politică.

* * *

Di Take Ionescu ministru de externe își exprimă bucuria, că are ocazie să arate punctul de vedere al Guvernului în chestiunile puse în discuție de Di Iuliu Maniu și spune: *că în ce privește propaganda din străinătate constată, că organizarea ei este o necesitate arzătoare, spre a informa exact streinătatea de stările din România, pe cari dușmanii nostri le denaturează.* Desigur, acest serviciu pretinde sacrificii materiale cari li stau la dispoziție în măsură foarte redusă.

Privitor la desarmarea Ungariei este de acord cu Di I. Maniu, că trebuie făcută complet și fără amânare.

Peste tot, așa crede, că tratatul dela Trianon trebuie executat întocmai, și fără nici o schimbare. — Comisiunea interaliată din Budapesta e în lucrare, și are credința că-și va face datoria. În afară de aceasta, fiind legațiunea română și comisiunea de lichidare din Budapesta înființate, acestea vor fi în situația de-a servi Guvernul român în intențiunea sa de-a face eficace toate dispozițiunile tratatului dela Trianon.

Speră, că guvernul maghiar e animat de sentimente de loialitate în ce privește împlinirea tratatului de pace, cece va ușura foarte mult ducerea la îndeplinire a desarmării Ungariei până la maximul hotărât în conferința de pace. Guvernul maghiar la tot cazul are greutatea sa în privința aceasta, având numărul mare de ofițeri, dar el știe totodată, că *desarmarea trebuie făcută și că în acest scop guvernul român va ști să-și facă datoria.*

Este de acord Di Take Ionescu și în ce privește revenirea dinastiei Habsburgilor pe tronul Ungariei. Fiind și aliații, și celelalte state moștenitoare ale Monarhiei Austro-ungare de perfect acord în privința aceasta, domnia sa nu crede, că opinia publică maghiară va încerca o reîntronare a Habsburgilor.

Guvernul român nici decum nu vrea să se amestece în chestiunile interne ale Ungariei, — revenirea Habsburgilor însă e o chestiune care trece marginile politicii interne ale Ungariei, și are importanță absolut internațională.

Deci, o încercare de reîntronare a Habsburgilor va trebui să se izbească nu numai de rezistența tuturor celor interesați în tratatul de pace, ci și de mijloace coercitive, cari desigur vor fi puse în aplicare.

In chestia Maramureșului Di Take Ionescu e de părerea, că evacuarea trebuia să se facă fiind hotarele României definitiv stabilite. Căci nici chiar după tratat din 1916 Maramureșul nu ne revenea întreg.

Cât privește acțiunea din viitor — spune mai departe Di Take Ionescu — a convenit cu guvernul Cehoslovac asupra unor puncte, ea spre pildă: înființarea unei zone vamale neutre, — asigurarea șoselei către Sighetul Maramureșului pentru noi etc., și asigură comisiunea, că Guvernul român va face tot posibilul ca delimitarea frontierei să se facă cu posibilitate satisfacere a intereselor locale și generale românești. În deosebi va îngriji ca lucrările comisiunii mixte română-cehoslovacă să fie în mod corespunzător îndrumate.

Di I. Maniu s'a arătat satisfăcut cu răspunsul Dlui Take Ionescu asupra desarmării Ungariei și revenirii Habsburgilor pe tronul Austro-Ungar.

S'a arătat însă nemulțumit cu felul cum de Take Ionescu crede a rezolvi chestiunea Maramurășului.

Dsa a insistat din nou, ca Guvernul român să găsească neapărat o modalitate prin care frontiera română să se întindă până la culmile nordvestice ale Maramureșului.

Corespondent.

Concordatul în parlament.

Fără a fi prezentat încă în forma unui proiect de lege, concordatul a ajuns deja în fața parlamentului, la senat, pe urma interpelării unui senator preot-ortodox, care a ținut, ca memoriul redactat în cauză de societatea clerului ortodox „Ajutorul” din București, un memoriu ridicol și care înseamnă o rușine pentru acel cler, să ajungă cu tot prețul în fața parlamentului. Pe urma acestei interpelări dl Tache Ionescu ministrul de externe a vestezit de nou cu energie campania injurioasă și atât de păgubitoare țării, ce s'a pornit în chestia concordatului, arătând necesitatea absolută a încheierii lui. În frumoase cuvinte Preasfințitul Iuliu al Gherlei mulțumește ministrului în numele întregii biserici unite pentru declarațiile făcute.

Și era bine și foarte demn, pentru biserica ortodoxă, ca discuția să se fi încheiat cu atâta. Dar nu. A doua zi mitropolitul-primat Miron Cristea a ținut să reediteze, în accente patetice, nedumeririle bisericii sale, căutând să invenineze de nou o situație, după care dorința tuturor factorilor competenți ai țării, trebuia să rămână curată. Atitudinea aceasta a primatului, secundată de mitropolitul Pimen al Moldovei, a produs însă rezultatul tocmai contrar celui dorit: chestiunea concordatului stă mai bine decât ori când înainte. Dovadă cele scrise în cauză de ziarul independent „Universul” din care lăsăm să urmeze unele părți:

„De câțeva vreme o mână de oameni, probabil, puțin preocupati de grelele probleme ale zilei în care trăim — dar vădit porniți, în agitația unor chestiuni, cari nu fac decât să turbure seninătatea cu care tot omul trebuie să primească soluționarea nevoilor prin cari trecem — se silesc să creeze la noi în țară o chestiune a concordatului.

Am înregistrat părerile ambelor tabere, ca simpli cronicari, dând fiecăreia importanța pe care trebuie să o aibă azi în preocupările oamenilor politici chestiunile religioase, menite de acum să fie stăpâne numai pe viața sufletească a indivizilor, fără nici un amestec în viața Statului.

Partidele politice s'au ținut strict în cadrul acestei vederi, iar oficialitatea religioasă a ținut de datoria sa să nu se amestece într-o agitație ne la locul ei. Am rămas însă surprinși, când am văzut, că la Senat, mitropolitul primat, după ce luase cuvântul în discuțiunea în care ministrul de externe a pus chestiunea la punct, a găsit de cuviință să o agite din nou, lăsând chiar să întrezărească marea îngrijorare de care este cuprinsă ortodoxia din cauza concordatului, care ar fi vorba să se încheie.

Ce a urmărit mitropolitul primat deschizând discuțiunea nu știm, dar cuvântul său atârnă mult și va duce de sigur discuțiunea pe terenul politic de unde ni-e teamă, că pentru biserică și pentru țară nu va ieși un pre mare bine.

Oamenii noștri politici adânc prevăzători au și știut să pue chestiunea în cadrul care

i-se cuvine și ținem să amintim înaltului prelat al României două fapte, pe cari desigur le-a pierdut din vedere atunci când a vorbit la Senat.

Primul fapt: În guvernul Brătianu-Take Ionescu, pe când se afla la Iași, s'a examinat chestiunea dacă nu ar fi bine, ca România să încheie un concordat cu Sf. Scaun, în vederea înfăptuirii României Mari înainte chiar de această înfăptuire. Dl Ion Brătianu, nu va putea tăgădui, că a fost și atunci favorabil încheierii unui concordat și credem, că putem afirma, că d-sa nu va declara nici odată, că este contra.

Al doilea fapt: Mesagiul Coroanei din sesiunea aceasta, a anunțat încheierea unui concordat. În Cameră și în Senat, toate partidele au citit declarațiuni lungi și dezvoltate și nici unul nu a arătat în declarațiunea sa, că ar fi în contra încheierii unui concordat. Răspunsurile din Cameră și Senat au insistat asupra necesității încheierii concordatului și nici unul din prelații senatori nu au făcut nici o rezervă.

Din această cauză, cuvântarea mitropolitului primat, ținută Sâmbătă la Senat, a umplut de mirare toate cercurile politice, cari au fost silite, fără voia lor, să-și amintească, că I. P. S. Sa nu pentru prima oară face ieșiri intenționate.

O mie de ani, frații noștri în Transilvania au trăit sub unguri, fără ca chestiunile religioase să-i poată indușmăni. Oare să fim noi atât de mici sufletește azi, în cât să ne pierdem mințile, iar concordatul — care în realitate nu este decât un contract ale cărui condițiuni avem să le desbatem, — să ajungă mijloc de desbinare între frați?

Dacă n'ar fi să ne reamintim decât de lumina, pe care Roma ne-a trimis-o la începutul secolului trecut, când prin arhivele și ruinele sale a arătat celor dintâi studenți din Transilvania origina latinității noastre, și tot ar fi de ajuns, ca să nu cădem în cursa pe care ne-o întind dușmanii noștri căutând să agite pe naivi, pe chestia concordatului.

Să privim concordatul, ca pe un contract, să căutăm să obținem în el condițiuni cât mai bune pentru noi, dar să nu facem din el chestie de agitație sufletească și de desbinare”.

Un izvor mineral.

Se știe, că în apropierea comunei Tiur de lângă Blaj este un izvor cu numele de *borvis*. Poate că vr'odată s'a și ocupat lumea cu el, era îngrijit, ba era și o casă unde sta „borvizarul”, omul, care îngrijia și vindea apa din acest izvor. După cum spune tradiția, gustul amar, sărat sălcu ce îl avea apa, a atras atenția unui dirigător Gábor, al moșiei domnești ce era pe acolo. În timpul din urmă acest izvor se afla pe proprietatea mitropoliei dela Blaj, a cărui proprietate o face și azi. În urma anilor ploioși din timpul din urmă s'au produs niște alunecări de pământ, care au avut ca urmare dărâmarca fântanei, fântână din ciment, și a micii clădiri, care era făcută pe fântână.

Din punct de vedere geologic astfel de alunecări sunt dese în regiuni bogate în ape mineralizate. Conduc mai mult din curiozitate mi-am propus, ca să examinez această apă, dat fiind că îmi stă la dispoziție laboratorul „Școlii Politehnice” din București, unde în decursul unei ședințe practice foarte ușor mi-am putut da seama de compoziția chimică a acestei ape minerale.

Analiza chimică a unei ape sau a ori cărei alte soluții se poate face din două puncte de vedere a) analiza cantitativă și b) calitativă

Eu am ales-o pe cea din urmă, căci prima mi-ar fi răpit prea mult timp.

Apa curgând prin stratele de pământ evident, că va spăla, că va dizolva diferite materii pe care le duce și le depune în alte locuri. Cu deosebire dacă mai are în sine bioxid de carbon (CO₂) capacitatea disolvantă a apei crește foarte mult. Cel mai comun element și pe care îl găsim pretutindenea chiar și în apele cele mai bune de beut este calciul (Ca) un element alcalina-ter. Evident, că prezența acestui element am aflat-o numai după

Apa așa cum am luat-o din izvor este o apă cu totul neutră, ea nu are nici caracter de acid nici caracter de bază.

După aceasta am procedat la căutare a celorlalte elemente ce le-ar mai fi conținând Am făcut reacțiunea caracteristică a Clorului (Cl) l-am aflat numai decât. Aceasta era de așteptat după ce toată regiunea e bogată de alfel în clorură de sodiu (Na Cl) sarea de bucătărie.

La fel am căutat sărurile de amoniu (NH₃) de potasiu (K) de brom (Br) iod (I), cu deosebire acesta din urmă l-am căutat, după ce compunând analiza câtorva ape minerale din vechiul regat ca: cea dela Căciulata, Govora etc., abia l-am găsit combinat sub formă de iodură de magneziu (I Mg), dar nu am găsit nimic, poate să mai conțină ceva săruri dar în cantitate foarte mică.

Am trecut pe urmă la reacțiunile sulfurilor și aici am găsit în cantitate destul de mare, ba mare, sulfatul de Mg (magneziu); l-am găsit în cantitatea cea mai mare, fiindcă el este acela, care îi dă apei caracterul de apă minerală. Sulfatul de magneziu (SO₄ Mg) numit și sare amară îl găsim și cristalizat în niște prisme rombice drepte. El cristalizează cu 7 molecule de apă (+ 7 H₂O). Pe pereții fostei fântăni și acum se văd niște cristelule aciculare, care nu sunt altceva decât cristalele de sulfat de magneziu. El este foarte solubil în apă, căreia îi dă un gust amar. O astfel de apă este apa de Buda, iar la noi este apa de Breazu.

În ce privește sulfatul, se pare a fi o caracteristică regiunii, căci nu departe de acipeste Târnava se găsește o carieră de gips, care e tot un sulfat, anume sulfatul de calciu hidrat (SO₄ Ca).

Avem așadară un izvor, de care năgăsim în țară la noi la tot pasul, și după ce concurența apei de Buda a trecut, i-am putea lua folosul fie în medicină, ca purgativ, fie pentru alte scopuri.

București.

Zah. Seicean,
st. ing. la mine.

Salariile Preoților. Cetim în revista „Biserica și Școala” din Arad:

Salariile preoților se vor stabili în scurtă vreme în modul următor:

Preoții cu o calificare superioară vor primi 400 Lei salar de bază; apoi gradații din 1 și toți anii de serviciu, astfel un preot cu 20 de ani de serviciu va avea pe lângă salarul de bază încă 400 de Lei gradații, cari fac parte integrantă din salar. Unde nu există casă parohială, va avea 15 la sută bani de chirie după salar și gradații, deci în cazul de față. — la 20 de ani de serviciu 120 Lei lunar; la aceste sume se mai adaugă indemnizația de scumpete în sumă de 400 Lei lunar; laolaltă deci 400 salar de bază + 400 gradații + 120 chirie + 400 indemnizație de scumpete — total 1320 retribuție lunară. Iar acolo unde nu există porție canonică, vor primi încă 25 la sută pe bază, deci 100 Lei lunar. Din totalul retribuțiilor se va detrage venitul curat stabilit de fasonare de pe vremuri.

Căsătoriile princiare.

Serbările naționale cu ocazia căsătoriilor princiare au început. Societatea filarmonică a dat ieri un concert la Ateneu la care a asistat întreaga Familie Regală, toți miniștrii, însărcinații diplomați, prințul Nicolae al Greciei și infantul Spaniei.

Concertul a avut un succes foarte mare. Astăzi se vor primi delegațiunile cari vor preda darurile în prezența Familiei Regale.

Sâmbătă vor fi primiți deputații cari prezintă felicitările, seara va fi o reprezentație de gală la Teatrul Național.

Duminecă la ora 11 va avea loc căsătoria civilă; la ora 12 căsătoria religioasă. La 13.30 un dejun de gală, la ora 20,30 recepțiunea de gală la palatul regal.

La 28 Februarie noii căsătoriți vor pleca la Sinaia unde vor sta până după căsătoria prințului Carol, care se va face la 12 Martie apoi vor pleca la Atena.

Cronică locală.

Șezătorile studențești dela Liceul de băieți.

O inițiativă laudabilă a Corpului profesoral dela Liceul de băieți — a făcut să se pornească în Blaj o serie de șezători studențești, cu scopul de a intensifica activitatea extra-scolară a studențimii, având concursul profesorilor. Săptămână de săptămână se intenționează să se țină șezători unde câte un profesor va ține vre-o conferință literară ori științifică, cu scopul de popularizare a științelor, iar elevii din toate clasele au scazia să se producă înaintea colegilor cu lucrări originale și declamări și a se obișnui cu prezentarea în public.

Sâmbătă s'a ținut prima șezătoare de acest fel. Dorim deplin succes și celor următoare. Cu Dumnezeu înainte!

Trupa Ligei Culturale.

Cum am anunțat în cronică din numărul trecut, în curând va veni în Blaj Trupa Ligei Culturale sub conducerea Doamnei Lucia Calomeri și va juca în zilele de 2, 3 și 4 Martie în sala de gimnastică a Liceului de băieți având următorul program:

1. „Pentru Patrie“ dramă în 2 acte de Henri Lavedan, trad. de Dna Lucia Calomeri.
2. „Micul Haydin“ de Eugén Chechi.
3. „Un domn pribeag“ fragment din drama istorică în 5 acte a dlui Nic. Iorga și
- 4) „Cercetașul“ întâmplare din luptele dela Mărășești de Dna Lucia Calomeri.

Societatea de lectură a elevilor dela liceul de fete.

Corpul profesoral dela liceul de fete în dorința, ca elevele să se deprindă cu indeletniciri de ordin literar și artistic în afară de activitatea extra-scolară a propus înființarea unei Societăți de lectură a elevilor din clasele superioare.

Cu conducerea societății a fost încredințată dș. prof. Emilia Coltor.

Societatea s'a constituit în 22 crt. alegându-și comitetul:

Prezidentă: Cecilia Man cl. VI. Vice-prezidentă: Maria Șuteu cl. V. Secretară: Aurelia Grozman cl. VI. Bibliotecară: Natalia Fulicea cl. VI. Vice-bibliotecară: Alexandrina Ungurean. Patru membre în comisia critico-literară: Laura Crișan cl. VI. Natalia Fulicea cl. VI. Viorica Simoneti cl. V. și Aurelia Socaciu cl. V.

Informațiuni.

— Marți cu trenul de 8 și 1/4. Excelența Sa Mitropolitul a plecat la București, ca să ia parte la conferința episcopilor (1 Martie) și la Senat.

— Numiri. Sub președinția Reverendisimului Dr. Izidor Marcu a fost constituită o comisiune pentru cvalificarea profesorilor de religie de la școlile secundare. Fac parte din ea canonicii Dr. Ioan Bălan și Dr. Victor Macaveiu, profesorii Ștefan Roșianu și Dr. Alexandru Rusu, ca membrii ordinari; iar profesorii Ioan Moldovan și Dr. Augustin Tătar ca membrii suplenți. Comisiunea va funcționa în Blaj.

— Reverendisimul Dr. Ioan Bălan, care s'a stabilit definitiv la Blaj, a fost numit rector al seminarului teologic, în locul Reverendisimului Dr. Izidor Marcu, care trece la Administrația Centrală Capitulară. Reverendisimul Dr. Bălan a mai fost designat de Conferința Episcopicească să reprezinte biserica românească unită în Consiliul permanent al Cultelor.

— Societatea de lectură Inocențiu M. Clain a teologilor din Blaj aranjează în Amintirea episcopului Inoc. M. Clain Duminecă în 27 Februarie 1921 în sala de gimnastică a liceului de băieți un concert cu următorul program:

1. „Turtucaia—Balcic“ marș eroic de I. Mureșan, executat de orchestra societății.
2. Cuvântare ocazională de prez. soc. George Simu teol. a. IV. 3. „Cântec de jertfă“ de Bethowen, executat de corul societății condus de Celestin Cherebețiu teol. anul III. 4. „Dorință“ de Oct. Goga, declamată de G. Marta teol. a. II. 5. „Capriciu“ Intermezzo de Vals de Celestin Cherebețiu, executat de orchestra societății.
6. În urma răsboiului (Schifă) de Gregoriu Teța teol. a. III. 7. „Trăumerei“ de R. Schumann, Solo de vioară executat de Marcu Bora teol. a. I. cu acomp. la pian de D-l prof. Heinz Helmann.
8. „La mijloc de codru des“ de C. Dumitrescu, executat de corul societății.
9. „Marș festiv“ de I. Mureșian, executat de orchestra societății.

Inceputul la ora 4 1/2 p. m. Taxa de intrare: loc rezervat lei 10, loc I lei 7; loc II lei 4; stat lei 2.

Venitul curat este destinat fondului pentru ridicarea bustului Inocențiu M. Clain.

— Cursurile la școala normală de fete din Cluj se vor începe în 15 Martie a. c.

Elevele cursului inferior să se prezinte la 15 Martie, iar elevele cursului superior la 17 Martie.

— Moartea Doamnei Alexandri, A încetat din viață la Mircești, în vârstă de aproape 90

de ani, d-na Paulina Alexandri, văduva marelui Vasile Alexandri.

Decedata a fost înmormântată alături de soțul, căruia i-a păstrat cu pietate devotamentul până în ultima clipă.

»Academia Română« înștiințată telegrafic — în calitate de legatară universală — a trimis un reprezentant al ei, care să inventarieze și să sigileze bunurile și obiectele prețioase rămase în casa dela Mircești.

— Reuniunea »Regina Maria« a femeilor române din Baia-Mare invită la adunarea generală — urmată de concert, care se va ține în sala de reprezentație a teatrului orășenesc în 6 Martie a. c. la orele 11 a. m.

Redactor responsabil: Vasiliu Suciu.

A ieșit de sub tipar și se găsește de vânzare la Administrația gazetei noastre și la toate librăriile:

IN PRAGUL VREMII

— Indemnuri pentru săteni. —

De

ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

profesor, directorul gazetei »Unirea Poporului«.

CUPRINSUL:

Porunca vremii. — Zodia muncii. — Vine primăvara. — Cărarea cea bună. — Cântecul plugului. — Rătăcirii. — Ce lume-i prin Rusia? — Cumpătul vorbeii. — Preoții. — Muceniul. — Domnii. — Invierea cea mare. — Porțile luminii. — Inoape școala. — În pragul toamnei. — De rândul hainelor. — Sărbătoarea nădejzii. — Bădă Vasile. — Mama Regină. — Plugul de aur.

PREȚUL:

Pentru abonenții »Unirii Poporului« 5 Lei.

Pentru neabonenți . . . . . 6 Lei

Pentru trimiterea prin poștă recomandat 1 Leu.

CLOPOTE DE TURN

pentru catedrale, biserici și capele

liferăm din metal de clopote original englezesc, cu termen scurt, ieftin, în mărimea și ☐ ☐ sunetul dorit. ☐ ☐

SCHIB

fabrică de mașini s. p. a.

SIBIU.

(63) 10--?

Piatră vânătă.

Marfă garantată 98—99%, sosește în decursul acestei luni la Mediaș. Primarii și vierii sunt rugați a se prezenta la școala agricolă din Mediaș. Prețul pietrei vinete e Lei 15.75 loco Mediaș, plătibil la preluare. Cu același preț se găsește piatra vânătă și în depositul nostru Sibiu, strada Sării Nr. 22.

(7) 1—1.

Reuniunea Agricolă s. ardeleană, Sibiu.